

VESZPRÉM VÁRMEGYE

POLITIKAI UJSÁG

Előfizetési ár:

Égész évre — — 16 korona. | Negyed évre — — 4 korona.
Fél évre — — 8 " | Egyes szám — — 32 fillér.
Külsőleg jogyzók, egész évi előfizetésnél kedvezményesen
14 koronáért kapják a lapot. — Nyilttér petit sora 80 fillér.

Felelős szerkesztő:

Horváth Rezső dr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁPNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Virág-Benedek-utca.
Hirdetéseket felvevő a kiadóhivatal és Fodor Ferenc könyvtársa-
kedése. — Kéziratokat nem adunk vissza.
Előfizetések és hirdetések felvételéért díjaz 10 korona. Felülszámok, adomá-
nyok, közértesítvényekért soronként 80 fillér. — Telefon 74.

Nagyhét.

— Irta: Tölöcséry Ferenc. —

Miként a fagyót megdermedt talajt a tavaszi nyitó napsugár: úgy melegíti föl a földhözragadt ember lelkét a küszöbön álló szent napok áhítata. Ugy van, mert a szívnek ünnepek kellene, hogy egész szépségében bemutatkozhassek. Testünk a röge, lelkünk pedig, amely az élet keskeny ösvényén járó porhüvelyt irányítja: az égé, az örökkévalóságé. S ez a keskeny ösvény is minő laza, milyen tövises! Aztán: minő gyarló, milyen léha az a test, amely azon a szűk s könnyen pusztuló mesgyén bandukol! Az ifju s a bohó merészen jár-kél az élet gyalogutján; fut, rohan az, nem goncolna arra, hogy alatta szédítő mélység tátong, vagy talán rohanó, örvényes zuhatag, amely őt hiu reményábrándjaival egy pillanat alatt elnyeli. Csak a balgatag jár-tolja szeméit e gyarlóságokkal és bűnökkel megrakott sárteken, — a bölcs fölsimeri hivatását s fön, a felhők fölött kutatja halhatatlan lelkének örök otthonát!

Boldog az, aki egész életútján megörizheti lelkének ideális szépségét, mert a köznapi élet forgatagában éppen a plátói lélek veszt el a legtöbbször lelke üdeségét. A küzdő élet úgy bánik el a lélekkel, mint az élvező a szilva hamvával vagy az üldözött fiucska a vigan röpködő pillangó him es szárnyaival: letörli azt s csak a ri-

deg való marad hátra. Az okos földi vándor a zajongó élet fojtó gyárlevegőjébe is friss virágot tűz mindennap hétköznapi öltözetére is, amelynek illata elhárítja, vagy legalább mérsékeli az ős s büszhődt levegőt!

Elérkezett a Nagyhét s ennek élén a Virágvasárnap! Föl tehát a barkával, a béke zöldelő olajágával, föl a siralomvölgyéből a magasba, — föl a köznapiasság síkságáról a hegyre, Kálvária hegyére, mert ott üdőbb, éltetőbb a lélek levegője, nagyobb s tisztább annak látóköre, ahol közelebb vagy rendeltetésed végcéljához, lstenedhez! Vidd föl keresztedet, amelyet az élet terhe rakott rád, cipeld föl azt sebes válladon s amikor lelkedet az áhítat szárnyain az ég felé bocsájtod: nem fáradtan, hanem vidáman tér az vissza, — vértől patakzó vállad e szent napokban begyógyul s nehéz kereszted az élet göröngyös s tuskés ösvényén szent megadással, megnyugvással viseled tovább!

Hazatérők.

A várva-várt tavasz megérkezett, az első melegebb tavaszi napsugarak rügyeket fakasztanak, a minden életre keltő kikelet reménysegeket hoz s a visszatérő vándormadarakkal Oroszországból hazavándorló utjukban találkoznak fogságukból megtérő katonáink.

Sok gondráncot simit el a meleg tavaszi napsugár, a nehéz fa és szénszűkös világban reménységet hoz a megélhetési viszonyok megkönnyítését illetően és vágyakat kelt a régmúlt békés tavaszi napok után, — amikor ők megjönnek.

Melegség, szeretet s a várakozások teljesülése szülte örömök fogadják otthonukba a visszatérőket: a nélkülözések után kárpótlást nyújt az otthon varázsa s mindaz, amit a szűkös viszonyok között megadni módunkban áll. A szeretet pillanatok alatt feledtetni kívánna évek hosszú sorának szenvedéseit, nélkülözéseit, sorvasztó vágyakat örömökbe fojtana s a kicsorduló köny, a boldogság igazgyöngyeként perog alá a sokat látott, sok álmatlan éjszától fáradt szemek pillái alól.

Igazi tavaszi hangulat. Az ujjáéledés, a feltámadás, az örökkévalónak telző hosszú, rideg távollét után, mind-mind megannyi hosszú téli vágyasálmok beteljesedése, felébredés a tavaszban, az ujjászületésben.

Köszöntünk benneteket visszatérők! Vajha látnátok valóra válni megálmadott álmaitok mesteri gonddal megrajzolt képét, lenne akaratotokhoz erő megépíteni megtervezett szándékaitokat, melyet jólételek s hazátok javára kívánatok érvényesíteni. Lüktesen bennetek most, amikor módotok van a nincsből fellángolt hazaszeretet tettevállására, mert minden szükségé van hazátoknak s azoknak, akikért minden áldozatot meghozni képesek voltatok.

Beláthatatlan fejleményekkel állunk szem-

A balatonkövesdi római feliratos sírlelet.

Irta: Dr. Dornay Béla.
(Befejező közlemény.)

Az alsó és majdnem teljesen épnek mondható fedőlap, melynek szélessége 121 cm., magassága 66 cm., vastagsága pedig 25 cm., a következő feliratokkal bír:

TIT(us) FL(avius)
MAXIMUS
SORORI OPTIME

S(uae) F(aciundum) C(uravit)

Az első sorban TIT után hasonlóan szivalku levél elválasztójel, a FL után pedig hegyes háromszögű elválasztójelét látunk.

A különböző sorokban rendszerint különböző (6—8—9—9.5 cm.) nagyságú betűk, különösen a cement — inkrusztáció következtében, gondosan kikerekítettek és feliratos gondos munkájának eredményei. A betűk egymáshoz való viszonya összhangzó és a feliratok összbenyomása a szemlélőre általában kedvezőnek, sőt szépnak mondható és így e sírkő korátalan a Kr. után 2-ik vagy 3-ik századba tehető.

Ezen sírkő feliratából tehát a rómaiak korában itt élt 3 egyénről szereztünk biztos tudomást, ugymint, Titusz Flaviusról (neve a

felirat első sorában bizonyára a jóhangzás kedvéért van felcserélve, nehogy a FL FIL betűk egymás mellé kerülve, zavart okozzanak) az atyáról, azután ennek leányáról, az itt eltemetelt (Flavia) Flora-ról és végül ennek fivérééről, Titus Flavius Maximus-ról ki a 26 éves korában elhunyt Flora nővérenek ezen sírkövet csináltatta. A Titus Flavius név a rómaiaknál nem ritka. Tudvalevőleg Vespasianus (69—79) és fia Titus (71—81), valamint Domitianus (81—96) római császárok eredeti neve is Titus Flavius Vespasianus, illetőleg Titus Flavius Domitianus volt. Érdekes, hogy Balatonkövesd—Veszprém környékén is előfordulnak ezen nevek a feliratos emlékeken. Így a Balatonhoz közel fekvő Lesencetomajról a Ti. Flavius Severus (CIL. III. 4128.) és a Flavius Atticianus (U. o. 4129.) nevekről van tudomásunk, azután a gyulafirátóti Pogánytelekről ismerjük a M. Flavius Anthu nevet, Nemesvámos környékéről pedig a Flavius Macer és a Tit. Boetius neveket, bár a két utóbbit a CIL. koholtaknak tartja. Mindenesetre feltűnő vidékünkön a Flavius név aránylagos gyakorisága.

Végül még meg kell röviden emlékeznünk ezen feliratos sírkő leltőhelyének, a balatonkövesdi (tévésen csopaki) Kőkoporsódombnak egyéb, eddig ismeretes római leleteiről is. Ipolyi írja (Arch. Közl. 1861., II., 266.), hogy Csopakon (talán helyesebben Balatonkövesden?),

Balatonfüred mellett, 1848-ban Kósa János ottani birtokos tudósítása szerint, római hypocaustum találtatott. Tegláinak római kurzív feliratát Arnoth közölte. A muzeumba került téglák felirata, a szavak megszakadása miatt, szerinte nem ad helyes értelmet. Helyes olvasását Paur Iván adta a Magyar Sajtóban és a Mitteilungen d. k. k. Centralcommission-ban (mikor?).

1864-ben a Kőkoporsódombban, (Rómer szerint tévesen Csopak határában.) Krasscsenits Béla szölejében, mintegy 160 négyzetlányi területen római alapfalak kerültek napfényre, nagymennyiségű római téglával és mintegy 40 darab Augustus, Agrippa, Gordianus, Constantinus stb. idejéből származó éremmel együtt. E leletről Zombath István veszprémmegyei tisztviselő és szenvedélyes régiségbuvár értesítette Rómer, kinek előterjesztésére az archaeologiai bizottság megbizta Feszli pesti építész az alapfalak fölmérésével. Feszli be is adta megbízóinak felvett rajzvázlátát, mely az archaeologiai bizottság levéltárába, alkalmas időben való felhasználás végett, letétezt. (V. ö. Arch. Közl. 1864. IV. 165.)

A Pesti Napló 1866-iki 176. sz. után közli Rómer (Arch. Közl. 1866. VI. 164.) egy Dianának szentelt kétsoros feliratos kő leírását, melyet a Balatonnak Balatonkövesd alatti, Fehérvíz nevű partszéli vizéből emeltek ki (közli a

1) A Kőkoporsódombnak Balatonra dülő lejtőit, ott

ben a háboru ötlök esztendőjében nemcsak a fogorvosi mesterek sokaságával, de a harcterről hazatérők erkölcsi fellegőseik a társadalmi elhelyezkedési kérdésével szemben is. A fegyverrel s kényszer okozta korlátok közé szorított életenergia teret keres s sajnos nem ritkán olyan külsőségekben jelentkezik, amely a társadalom rendjét s a közérdeket veszélyezteti. Téves volna feltevésünk, ha a tudatlanság, bárdolatlanság, vagy akár a társadalmi pozíció terhére írjuk ezt annál is inkább, mert éppen azokban az ugynevezett intelligens rétegekben találjuk meg ezeket a tüneteket, — mert itt talán feltűnőbbek, — amelyek jogosan gondolatba ejtik a gondolkozókat s azokat, akik a holnap kérdésével már ma is foglalkoznak.

A társadalom rendjének és közérdeknek veszélyeztetése nem pusztán azokban a feltűnően gyakori betörésekben, rablásokban s egyebekben merül ki, amelyek ma napirendön vannak s amelyek tettesi leggyakoribb esetben katonaszökevények, vagy szabadságot katonák, nem, mert hisz ma csakely kivétellel mindenki katona, még a belőrök és tolvajok is, hanem valami különleges válfaja a hibáknak, amelyeknek speciális elnevezéséről kell gondoskodnia a pathológiának és kriminológiának közösen. Ez pedig: a háboru megszokása s annak a békés otthonba való behurcolása. Ha vannak emberek, akiknek a fejébe száll a hatalom, úgy jogosan állíthatom, hogy vannak akiknek a fejébe szállt a háboru, a harcter s annak lemezészerűleg megkövetelt fegyelmé. Ez abszolút szükséges ott, de feltétlenül veszedelmes és káros itthon. Ott háboru folyik, itt a háboruban békés munkálkodás, amelyet ma, — amikor amugy is túlfeszült idegzettel vesznek részt az itthonmaradottak is a háboruban, — minden legkisebb dissonancia megzavar, idegessé tesz. Az adott viszonyok, — amelybe belekerültünk — nemcsak a nélkülözések okozta idegességet eredményezték, hanem hozzányultak, belemarkoltak a lélekbe is, talán mondhatnók finomították azt, addig, amíg kifejlődött ennek az egyaránt markolható és finomított akciónak a reakciója az érze-

kenység. Ez nem emberi gyengeség, ez nem kóros tünet, ez ma általános emberi természet, amit radikális, vagy drasztikus eszközökkel kioperálni, amelyhez kíméletlenül hozzányulni nem szabad, sőt talán nem is tanácsos.

Erre az átmenetre talán legkevesebben gondoltak, talán felejtették, hogy a ma még katona, holnap a civil élet amattól különböző viszonyaiba kerül s milyen viszáts helyzetet teremti, ha amannak szokásaival felvértezten jelenik meg itt. De talán nem volna helyes az általánosítás e kérdésben, mert számtalan ellenpéldát hozhatna fel bárki is, de tény az, hogy sokan vannak, akik évek múltán sem képesek a civil életben is megvalni azoktól a szokásoktól, amit katonakorukból hoztak magukkal.

Ha talán ezt mind a háborus itthoni viszonyok okozzák, ha talán a béke, a békés munkálkodás visszazökkenti a hazatérőket a régi modorba, ha talán azok a megváltozott viszonyok még sem változtatták meg az emberi érzéseket s különösen a kultur ember intelligenciáját, amelyre adott esetekben, mint egyedüli forumra apellálni akarunk, akkor az átmenetnek ez az egyik legkényesebb erkölcsi kérdése sem okoz nagyobb nehézségeket s minden zökkenés nélkül térnek vissza a régmúlt békés tavaszi napok. (b. I.)

Berlini levelet hozott hozzánk a posta lapunk egy kedves olvasójától, akinek mostani állásánál fogva (a Haditermény r. t. berlini kiadalmának főtisztviselője) bő alkalmá volt a berlini állapotoknak s különösen a hatósági ellátás körülményeinek betekintésére. A levél tartalmának nagyrésze éppen most aktuális nálunk, amikor a liszt és gabonaellátást ismét szűkebb keretekre vonták, de még mindig ideális állapotot hagynak fenn számunkra a külfölddel szemben. Viszont azt is láthatjuk e levélből, hogy az a kevés, ami Berlin lakosságának rendelkezésére áll, legalább mindig és mindenütt megvan s ennek tudható be, hogy

A M. Nemzeti Múzeum 1896-ban, Simon János gazda ajándékából érdekes antik sírleleteket (bronz paizsdudor, bronzsant, vaskés, több üveg-edény töredéke s néhány darab terra sigillata edény) kapott Csopakról (talán Balatonkövesdről? V. ö. Arch. Ért. XVII. 1897. 86.) 1897-ben pedig Csopakon a Balatonpartján (bizonyára a balatonkövesdi Kőkoporsódomb), római környezetben lelt vas ácskőzött ajándékozott a M. Nemzeti Múzeumnak Lőczy Lajos. (U. ott. 450.)

A Kőkoporsódomb északi végét a balatonparti vasút is átszelte, miközben több római téglasírt bontott meg. Mellékleteik elkallódtak. A Kőkoporsódomb nyugati lejtőjében egy római pince-gádor került felszínre, melyet újabban a földtulajdonos betemetett. (V. ö. Laczkó Dezső: Balácsa, 8. old.) Mint ismeretes, a szomszédos Paloznakon és Lovason stb. is találunk római emlékeket. Újabban a közeli Paloznakon Laczkó Dezső talált egy római bronz lánzsacsúcsot, mely a Veszprémvármegyei Múzeumban van.

Az itt ismertett kőkoporsóleletről is látjuk a Kőkoporsódomb népies elnevezésének helyességét és jogosultságát. Az elnevezésnek történelmi alappal kellett bírnia, bár eddig pozitív adatunk, biztos tudomásuk nem volt arra nézve, hogy itt tényleg találunk már valamikor kőkoporsót. A Flora-féle szarkólag tekintetben is újabb és immárom kétségtelenül hiteles bizonyítékul szolgál.

ott nincs panasz, nincs ácsorgás és hogy — rend van.

Az érdekes levél szövege szerint a következő: Igen tisztelt Szerkesztő Uram!

Megtisztelő felhívásának igaz örömmel teszek eleget és iparkodom nagyszerű szövegeségünk nagyszerű fővárosának mai képét pár sorban lehetőleg hűen visszaadni.

Itt bizony nem folvik olyan kellemes élet, mint minálunk. A háboru nagyon de nagyon látszik. Ennek dacára azonban vagy talán éppen ennek folytán sok dologban biztonságosabb itéletet nyerhetünk Berlinről, mint ha békében figyeljük meg. A német főváros csakugy mint az egész németiség most állja ki a tűzpróbát és kiállja — hozzátehetem nagyszerűen. Itt igazán nem akarok politikát szerény soraimba belekeverni. Azonban megkapó, hogy a német élet, a németek élete, mennyire hű visszatükrözje a németek céljainak. Mintha ez nem mindenütt volna így!

Senki sem akarja magát egy pozolt „Spieen“-nel a háboru-tulítani — Sőt minden embernek első és legnagyobb gondja a háboru, nemcsak azokban a relatiókban, (család, existencia stb.) amelyben az egyes embert érinti, hanem aképen is, hogy mennyi jut rá a nemzet közös ügyéből. Mindenki tisztában van avval, hogy a háboru sikeres befejezése saját egyéni érdeke is!

A békévégy itt is, de hozzátehetem, hogy nem feltétlen. A német nép azt hiszem nem engedné magát áldozatai és teljesítményei gyümölcsétől megfosztani. Amikor ezt állítom, akkor nem arra gondolok, hogy a lapok adott esetében, mit mondanának, hanem arra amit egyesektől a nép különböző rétegeiből erre vonatkozólag hallottam.

Hogy magára az életre rátérjek, először is sméstem, hogy manapság itt az élet kellemesebb ételehez igen sok objektív kellék hiányzik.

A consequensen keresztülvitt sokféle korlátozás, a sok érezhető hiány természetesen nyomot hagy a város képen.

A híres berlini forgalom — amit én is csak hallomásból ismerek — nagyon összehúgorodott. Az „Unter den Linden“ ugyszintén a „Friedrichstrasse“ mai forgalma nem haladja meg a nevesebb peati utcák forgalmát.

Az élelmiszerellátás egyenesen mintaszzerű, megbízható és pontos, de kizárólag azokra minimális quantumokra szorítkozik, amelyek éppen csak az ember fizikai életének fenntartására elégségesek. Örömet nagyon keveset talál benne az ember.

Az adagok amit a hatósági ellátásban kap az ember, kicsinyek pl.:

Hus hetenként nyers állapotban 250 gr.;
Kenyér hetenként 1650 gr. (ebből 400 gr. helyett 250 gr. egységes lisztet lehet kapni.)

Vaj hetenként 20 gr., margarin 60 gr. (Él még egy pár „Nagy idők tanuja“, aki a zsirra még emlékszik, hozzátesszem azonban, hogy itt békében sem igen élnek zsirral.)

Burgonya 35 kg. hetenként, továbbá havonta 1 (egy) tojás. Koronként, kiosztanak még mükávét, mümézet, mügyümölcsöt, erdei növényekből készült müteát, darát és kölest. Ezeket azonban igen kis mennyiségben. Hogy ez nem sok avval azt hiszem mindenki tisztában van. De itt ez — amint említettem — nem is fontos. A fő az, hogy mindenki tudja, hogy ezeket a hirdett helyen és időben mindig megkapja. Meglepetéseknek nem vagyunk kitéve. Az is egészen bizonyos, hogy ezek a valóban minimális mennyiségek mindig meglesznek. Itt azt az elvet vallják, hogy „jobb mindennap fekete kenyeret enni, mint egyik nap kalácsot, másik nap semmit. Tudj Isten ennek az elvnek is lehetnek hívei.

A központi ellátás fényesen van szervezve. Nem kevesebb, mint 56 jegy van bevezetve. Ruhát, cipőt, keztyűt, fehérneműt és minden nemű szükségleti cikket csak hatósági igazolvány (Bezugschein) ellenében lehet vásárolni. Ruháinség azonban egyáltalában nincsen. Akinek ilyen igazolványa van az ma is előrangú áruhoz juthat. Cipőben ezzel szemben igen nagy a hiány.

A tiltott kereskedelem a szöszoros értelmében virágzik. Ezen a téren még sokkal cifrábbak a viszonyok, mint nálunk. Elsősorban

CIL. III. 4143. ia). Ott, hol e kő találtatott, a Balaton feletti szárazon egy domb van (ez az u. n. Kőkoporsódomb, hol a Flora-féle szarkólagot is találták); e dombon, ásás alkalmával, romokra akadtak, többek között egy sok osztályzatú épületre, melyben nagy szobák és hosszanzúto folyosók voltak. E romokat betemetették. A talált feliratos kő Balatonkövesden Szalai molnár birtokában van. Eddig a Pesti Napló után Römer közlése. Hogy a feliratos kő hová lett, nem tudni. Valószínűleg beépítették, vagy valahol lappang a környéken. Palotay Ferenc tapolcai postafőnök, valamint Benacek Béla urak szóbeli közléséből tudom, hogy Palotay Ferenc veszprémi nagyrépost, kőkoporsódombi nyaralójának, építésekör, szintén alapfalakra bukkantak, melyekre mint szilárd fundamentumra, a nyaralót jórészen rá is építették. Ugyanekkor több cserépedényt is találtak, melyekben római pénzek voltak. Mindezeket Ivánfi Ede, veszprémi kegyesrendi tanár (1862—67 és 1869—1872) a Veszprémmegyei Múzeum eszméjére lelkes híve és életrekelője, heteken át szorgalmasan gyűjtötte és tanulmányozta; hová kerültek, nem tudni.

ahol ma a Benacek- és Riesner-féle villák állanak, a Balaton vizéből is kerülnek elő néha római alapfalak. Valószínűleg az ezek felett hullámozó fehér, mészhabarcással bevált jános emléke a Fehérvíz elnevezése, melyet Dr. Jankó Vilmos is említ „A Balaton-melléki lakosság néprajza“ c. művében. Balatonkövesd helynevei között.

természetesen élelmiszerekkel folyik a kereskedelem. Tekintettel a hatóságok igen nagyfokú éberségére és a készlethiányra fantasztikus árak vannak. Szalonna a mi pénzünk szerint kg-ként 60 koronába kerül, vaj szintén, cukor 20 koronába.

A berlini lakosság koronként „Hamsterreiskre” utazik. Őszeszed amit lehet és megfizet minden árat. Tehát ugyanúgy mint nálunk.

A hatóság élén a „Kriegswucheramt”-tal kéréshetetlenül üldözi a bűnösöket, de nem csak üldözi, hanem igen sokat meg is fog. És akkor kegyetlen büntetéseket jönnek. K. Fery barátom a „Molnárak hóhér”-ja szelid galamb az itteni bírakhoz képest.

Cigaretta, szivar és dohány azonban még mindig korlátlan mennyiségben és alig csökkent minőségben kapható.

Fűtés, világítás, közlekedés hasonlíthatatlanul jobb mint nálunk. Főleg az utóbbi terén Berlin igazán mintaszerű, dacára annak, hogy a forgalmat itt is erősen restringálták. Természetesen gyakran látni itt is remek jeleneteket, de azért nyugodtan merem állítani, hogy a viszonyok még most is sokkal jobbak e téren, mint Pesten békeben. A telefontól azonban itt is a falnak megy az ember.

A drágaság egyenesen fantasztikus. Az az ember, aki vendéglői étkezésre és szállodára van utalva, pénzmaggal jól fel legyen szerelve.

A nép roppantszorgalmas és komoly. Ennek folytán itt igen nagy a jólét. Koldust pl. még egyetlenegy sem láttam, sőt rokkant katonát is igen keveset. E tekintetben a németek igazán egyszerűek produkálnak. Senki sincs a munka és a társadalom számára elveszve. Mindenkit és mindent tudnak használni, akin pedig már nem lehet segíteni azt is úgy helyezik el, hogy a társadalomnak ne legyen terhére.

Hogy a háború dacára mennyire vigyáznak arra, hogy a jövő kárt ne szenvedjen, annak jellemzésére csak annyit említek meg, hogy a kulturális oktatás (iskolák, egyetemek, művészetek) semmiféle megszorítást nem szenved. A gyermekek, valamint a kórházak ellátása mintaszerű.

Sőt a város tisztasága mi kívánni valót sem hagy hátra. A hőeltakarítás kérdését például imponzásan egyszerű módon oldották meg, mindenben rendelkezlet adtak ki, miszerint minden ember tartozik lakása előtt a járdát, valamint a kocsiút felét a hétnek megszábolt napján hótól megtisztítani. Ha pedig valaki a „söpörtem eleget, söpörjöm most más is” népdalt próbálta idézni, akkor rendőrt küldtek a nyakára. Hogy ezt a rendelkezlet vas következettséggel hajtották végre és semmiféle proteklónak teret nem engedtek, azt talán mondani is felesleges.

Az eredmény nem maradt el. Berlin tisztább volt mint a békeben, a villamos forgalom — pedig igen nagy havazások voltak — mindössze egy napra akadt meg.

Mindazok dacára nagy a jókedv itten. Berlin 36 színháza, számtalan varietéje, mozija és egyéb szórakozó helye nap-nap után zsefolva van. Az élet — amennyiben erről a háború alatt egyáltalában szó lehet, — nagy mértékben nemzetközi. A semleges államok kereskedői, politikusai, művészei állandóan nagy számban vannak képviselve.

Egy momentumot szándékosan hagytam soraim végére.

Irántunk, magyarok iránt igen nagy a sympathia. Mindinkább szélesebb rétegek érdeklődnek irántunk. Ez azonban nem szorítkozik a harcos erényekre és katonai dolgokra. Sőt, merem állítani, hogy történelmünket, kultúránkat, kereskedelmünket, iparunkat a sok német jobban ismeri, mint a nagyképu magyar kávéházi magántudósok nagy része.

A magyar viszonyok tárgyaló felolvasásoknak állandóan nagy közönsége van. A ránk vonatkozó — rendszerint tudományos — műveknek nagy a keltjele.

A német lapok ennek folytán utóbbi időben leszoktak arról, hogy Magyarországot elcsikkasszák és remélhetjük, hogy a közjogi „Leitertakabok” is nemskóra már csak a mult szomorú emlékei közé fognak tartozni.

Ugyszólván mindennap van magyar hangverseny Berlinben és tanuja vagyok annak, hogy a mieink kicsoda sikereket arattak itten.

Ha még hozzáteszem, hogy a „Csárdáskirályné” és a „Hulló falevél” mindennapi borzalmam tárgya, akkor azt hiszem meggyőztem mindenkit arról, hogy a mesterséges és erőszakolt propagandára szükség nincs.

Hogy szerény jómagamról is essék egy pár szó, megemlítem, hogy a bakonyi koszt, meg a felülmulhatatlan „somlai” (a rajnai se kúlya) sokszor hiányzik. Különösen a béka-comb és házinyulpecsenye befalatozása után (mindkettő finom margarínban kisütve) fáj a szívem gyakran. Pláne december-januárban éreztem ezt erősen, mikor sok nap egy-egy felejthetetlen disznótör jubileumát képezte.

Megnugtathatom azonban igen tisztelt Szerkesztő Uramat, nem muszáj mindig tsziban uszni, lehet így is élni.

A felejthetetlen leaestélyek, meg a kemény alsócsaták — mit tagadjam — hiányoznak, de azért magamra vonatkozólag rezümálhatom jelentésemet, hogy: „menázi se nem jó, se nem bőséges, de azért a hangulat kitünő”.

Még csak egyet. Kérem mondja meg néhai komáimnak, nem szép tőlük, hogy olyan hamar elfelejtettek.

Önt és a pupos várost a régi változatlan hűséggel üdvözli

Tolnai László

Berlin, 1918. február végén.

A Magyar Gazdaszövetség veszprémi előadása.

A Magyar Gazdaszövetség a vármegyei gazdasági egyesület kérelmére előadást tartott Veszprémben. A nagyszámban összejött gazdák érdeklődéssel hallgatták végig dr. Czettler Jenőnek, a Magyar Gazdaszövetség titkárnak előadását, ki a gazdák szervezkedéséről és a mezőgazdasági szövetkezetek létesítéséről beszélt. Dr. Czettler előadásában rá mutatott arra, miként kell gazdálkodni a magyar gazdának a háború után, hogy azokat a nagy terheket, amelyeket a hadviselés a gazdákra fog róni, némiképp el tudja viselni. Utal arra, hogy az országot egyedül a többtermelés mentheti meg, a többtermelést pedig csak úgy érhetik el a magyar gazdák, ha szövetkezve egyetértve állapítják meg a jövő gazdálkodási programot. Előadó ismerteti a külföldi mezőgazdasági szövetkezetek óriási eredményeit feltárja, hogy szövetkezeti alapon mily sokkal előnyösebb a mezőgazdasági termények értékesítése, a gazdasági szükségleti cikkek beszerzése.

Ajánlja az állattenyésztő-, tej szövetkezetek létesítését, rá mutat arra a nagy haszonra, amit a szövetkezeti kerélgazdálkodással és kerti vetőmagvak termelésével el lehetne érni s ajánlja a vizierőknek villanyosság fejlesztésére való felhasználását és pedig ezt is szövetkezeti uton. A háború után ha a leszerelés megtörténik a katonaság igen sok gazdasági gépet és eszközt fog a gazdáknak átadni ezeknek a kiosztásával nagyon valószínű, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek is meg lesznek bízva. Igen előnyös volna, ha majd a jövőben ahol arra szükség van a felszabadult iparváltási sinekből és kocsikból, teherautókból iparváltási szövetkezetet létesítenének az egyesületek. Dr. Czettler Jenő kijelenti, hogy a vármegyei gazdasági egyesületnek szövetkezetek alakítására irányuló mozgalmát és egyéb szervezkedését a Magyar Gazdaszövetség minden erejéből fogja támogatni és sok sikert kíván a veszprémi vármegyei gazdák szövetkezéséhez.

Dr. Serbán Iván, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének igazgatója tervezett előadását közbejött akadályok miatt nem tarthatta meg, helyette Holitscher Károly, az egyesület buzdító alelnöke beazt a vármegyei gazdasági egyesületek szövetkezeti áruosztályának létesítéséről. Rámutatott azokra a bajokra, amelyekkel a magyar gazdának a háború alatt meg kell küzdenie és a nehéz megpróbáltatások között egyedül a gazdatársadalom szervezkedése mentheti meg a földmivelő népet a katasztrófától. A földmivelő gazdák sérelmei csak akkor nyerhetnek orvoslást, ha szervezett lesz a földmivelő gazdák közönsége. Buzdítja a gazdákat a tömörülésre, s kéri a falu vezetőjét, hogy szervezzék községeikben a gazdákat. Szervezett

gazdaközönségnek meglesz ahhoz az ereje, hogy védekezzen, alkosson, ellenségeit legyőzze, a gazdálkodás akadályait elgördítse. Holitscher alelnök javasolja, hogy a gazda terményeinek értékesítése és szükségleti cikkeinek beszerzése céljából alkossák meg a gazdák a Veszprémi vármegyei Gazdasági Egyesület Aru- és Értékesítő Szövetkezetét és pedig a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével, mint központi szervevel kapcsolatban.

A nagyszámban összejött gazdák lelkesedéssel fogadják el az alelnök prozocióját s egyhanguan elhatározzák, hogy a legsürgősebben megalakítják a veszprémi vármegyei gazdák egy. keblében az Aru- és Értékesítő Szövetkezetét. A szövetkezeti részvények árát 50 K-ban állapítják meg, hogy azt a legkisebb gazda is megvehesse és részt vehessen a szövetkezésben. Az Aru- és Értékesítő Szövetkezet alapításának munkálataival a gazdák értekezlete az egyesület vezetőségét bizza meg.

Klein Oszkár földbirtokos azt kéri, hogy a gazdaszövetség, illetve annak veszprémi előadó Pápan is tartsák meg a hasonló szellemű és tárgy előadást. Ugy dr. Czettler Jenő, valamint Holitscher Károly örömmel vállalkoznak a pápai előadás megtartására és elhatározzák, hogy május hó első hetében fogják az előadást megtartani, melyre a gazdák egy. külön meghívókat fog kiküldeni.

Jákó Gyéza orsz. gyűl. képviselő, dr. Magyar Károly egy. elnöknek a hasznos előadás rendezéséért, dr. Czettler Jenő és Holitscher Károly előadóknak szép és érdekes előadásukért az egybegyűlt gazdák nevében hálás köszönetet mond.

HIREK.

— **Kormánybiztosi értekezlet.** Gróf Janikovich Bésán Endre közlelmezési kormánybiztos a mult szombatra értekezletet hívott egybe a vármegyei háza kistermébe, amelyen a vármegyei gazdák is képviselve voltak. A kormánybiztos előadta, hogy a vármegyét a katonai rekvirálástól megkímélni óhajtja, de viszont elvárja, hogy a gazdák beszolgáltatandó készleteiket vonakodás nélkül adják elő, hogy így a kívánt mennyiség előteremthető legyen. A gazdák képviselői a kormánybiztos előterjesztéseit megnyugvással vették tudomásul.

— **Vallásos konferenciák a püspöki palotában.** Dr. Rott Nándor megyéspüspök újból tanujelét adja a veszprémi értekezletnek, szeretettel és nagyrabecsülésnek, amikor saját palotájának dísztermét engedte át a dr. Vass József a Szent Imre kollegium igazgatója által tartandó három napos konferencia céljaira, amelyet a róm. kath. intelligens férfiak részére rendeznek. Dr. Vass József nevét ismertté tették országos szereplése, különösen a katolikus nagygyűléseken tartott előadásai. Alapos tudása, temperamentumos szónoki készsége s logikus következtetései garanciát nyújtanak az előadások magas nivóját s érdekeségét illetőleg. Az előadások ma vasárnap d. u. 5 órakor kezdődnek s egymásután 3 nap tartanak. A plébánia hivatal külön névre szóló meghívókat bocsátott ki a helybeli intelligens kath. ur közönség részére.

— **Vértesy Gyula dr. betegsége.** Vértesy Gyula dr. kir. tan. tanfelügyelő, a kitünő író és poeta a mult hét végén gyomormérgezés következtében súlyosan megbetegedett. A betegség olyan erővel lépett fel, hogy életben maradása csakis a gyors orvosi segélynek és erős szervezeteinek volt köszönhető. Vértesy Gyula dr-t, akit a betegség nagyon megviselt, ismerősei és barátai köréből számosan keresték fel s örömmel tapasztalták, hogy immár tui van minden veszélyen s a javulás tartósan ígérkezik.

— **Új részvénytársaság.** A fűszer és liszt kereskedők az élelmiszerek és más közszükségleti cikkek könnyebb beszerzése céljából, hogy így

a kereskedők és közeve a fogyasztó is olcsóbb és megfelelő árukat kapjon, Veszprémben 200000 korona alaptól kével, a „Veszprémi Kereskedők Bevásárlási Részvénytársaságát” alapítják. Az alapítási munkálatok most vannak folyamatban. A részvénytársaság a központosított és a város által beszerzett áruk szétosztását is óhajítja eszközölni s egyúttal a város támogatásával többféle ily cikknek beszerzését is reméli. Az alapításban részt vesznek Keim Adolf, Reininger Dezső, Bokrossy Ferenc, Szemerey János, Politzer Miksa, Szabó Bakos János, Róthausner Jenő, Schönfeld Mór, Stoll Miklós, Csekő Béla, Szántó Ignác, Punga Ferenc, Eiselt József, Löwi Jakab és Schwarcz Ignác. Az érdeklődőknek ugy ők mint dr. Puskás István ügyvéd felvilágosítást nyújtanak.

— **Adományozás.** Gróf Jankovich Béán Endréné urnő ömeltósága a Keresztény Tiszteletviselőnek Veszprémi Egyesülete céljaira 100 K-t volt szives adományozni, amely nagylelkű adományért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki az Egyesület vezetősége.

— **Várm. Gazdák Hadseg. Bizottságának értekezlete.** Dr. Magyar Károly orszgyül. képviselő március hó 20-ára értekezletre hívta egybe a vármegyei gazdák hadsegélyző bizottságának tagjait. Az értekezleten dr. Magyar Károly, a bizottság elnöke, ismertette a múlt évi gyűjtés eredményét s sajnálattal állapította meg, hogy az önkéntes adakozással nem érték el azt a célt, amit a bizottság maga elé tűzött, mert a hősök árvái és özvegyei részére nagyon kevés segély összeg gyűlt össze. Dr. Magyar Károly indítványozza, hogy a jövőben a gyűjtés más alapon történjék. Céla vezetőknek tartaná, hogyha a vármegyei gazd. egyesület előterjesztést tenne a törvényhatósági bizottságnak, hogy törökveiseit támogatja s minthogy az önkéntes adakozásra alapított segélyakció a múlt év tanúsága szerint célra vezető nem volt, javasolja a törvényhatóságnak, hogy a magyar földnek minden röge egyenlően osztozzék azok hátramaradtainak gyámolításában, akik életüket vesztették a magyar föld védelmében.

Eppen ezért az 1909. V. t.-c. alapján végrehajtott kataszteri kiigazítás szerint Veszprém vármegyében 650.000 kat. holdat kivéül termőterület kat. holdanként I (egy) koronával egyszerű s mindenkorra megterhelhetni akként, hogy ezen megterhelést a saját kezelésében levő területek után a tulajdonos, bérelt területek után a bérlő haszonélvezet, vagy javadalmat képező területek után pedig a haszonélvező vagy javadalmal fizesse.

Az értekezlet dr. Magyar Károly javaslatát elfogadja. Ezután intézkedik a múlt évben befolyt segélyösszegek felhasználásáról. Kajdacsy Endre bejelenti, hogy egyedül az enyngi járás volt az, ahol a gazdák áldozatkészsége szép adakozásban nyilvánult az özvegyek és árvák segélyalapjára és ez az eredmény nagy részben Körmendy Béla járási főszolgabíró érdeme, aki nagy buzgalmat fejtett ki, a gyűjtés sikere érdekében. Az igazgató indítványára az értekezlet köszönetet és elismerést szavaz Körmendy Béla főszolgabírónak a szép sikerért. Ugyancsak köszönetét nyilvánítja az értekezlet Szávózd Richárdnak, a Gazdák Orsz. Hadsegélyző Bizottsága kiküldöttjének, aki fáradhatatlan munkása az özvegyek és árvák segély akciójának.

— **Dr. Vértesy Gyula** kir. tanácsos tanfelügyelő — mint lapunk más helyén megirtuk — hetek óta súlyos betegen fekszik. A hivatait ez idő szerint Gődör Ferenc kir. s. tanfelügyelő vezeli.

— **Adomány.** A veszprémi áll. polg. fiu iskola segély egytete javára a Veszprémi Takarékpénztár igazgatósága 50. a Veszprémi Takarékpénztár igazgatósága 40 K-t adományozott. Fogadják mindkét intézet a fenti testület hálás köszönetet a segélyre szoruló szegény tanulók nevében.

— **A városi közéletmezés.** A város husvét előtt kiosztja a cukrot 50 és 75 dgos fejkvótával. — A közéletmezési hivatal husvét után kihelyezik a jeruzsálemihegyi ovodába. Három terembe csoportosítják a jégkiadást s a közönség megjelölendő beosztás szerint egy napon minden jegyet megszerezhet. A közéletmezésnek külön felügyelő lesz, ki egyúttal a hivatalos idő alatt a panaszokat is elintézi. Ugyanez a felügyelő a meg-

bizott kereskedők árusítását is ellenőrzi. Összekötő kapocs lesz a közéletmezési hivatal s a hatóság között. A 8 tagból álló közéletmez. bizottságot a legközelebbi városi közgyűlés választja meg. A bizottságban képviselve lesznek az iparosok, kereskedők s a fogyasztók. — A városi hatóság új összeírást rendelt el a fogyasztó családok és ezek tagjainak pontos megállapítása végett. Név szerint kell feltüntetni egy kiosztandó iven a családhoz tartozókat s ennek valódiságáról rendőrközvegek győződnek meg. Így kerülnek el, hogy egyes családok a valódi létszámon felül részesedhessenek közfogyasztási cikkekben. — A város hadisegélyeseknek kioszt még 80 mm. burgonyát s néhány mázsát vetőmagnak, ha az illetők az erre való jogosultságot kellőképpen igazolják. — A kereskedők hollandi sajtót kaptak közvetítésre. Megszabott áron árusíthatják. — A közel napokban szappant is osztanak ki, mihelyt a zsiripari központ kiutalását megkapják.

— **Adomány a vak katonáknak.** A veszprémi áll. polgári fiu iskola III. és II. A osztályának több tanulója a veszprémi vak katonák javára 11 K-t adományozott. E helyütt is köszönet illeti az adakozó jószívű tanulókat. Az összeget a városi pénztárba befizette a polg. isk. igazgatója.

— **Tiszteviselők kérészkedése.** A tisztviselők kérészkedő csoportjának gazdája a beosztást elvégezte. A látkepel Nagy Lajos csoportpénztárosnál betekintheik. Az újonnan felvett tagok külön értesítést kapnak és felhívást a járandóságok befizetésére. Azok a tagok, akiknek a kádártal-terület ut közötti területen volt múlt évben a földjük s a kukoricaszár árat még nem kapták meg, f. hó 21-én, vasárnap d. e. 11 órakor a gazd. egy. helyiségben jelenjenek meg megbeszélésre. Ugyanakkor a gazda közli a már megérkezett magvakra vonatkozó intézkedéseit. Tiszteviselők, díjnokok és hivataloszlók, akiknek van berakandó területük (kérészkedő föld stb.) f. hó 25-én, hétfőn délig fizessenek be fejenként 20 K-t Nagy Lajos csoportpénztárosnál, melynek ellenében 50 kgr. burgonya vető gumót fognak kapni, amely néhány héten belül megérkezik. Összesen 200 ilyen egyén fog rakó gumót kapni. A dr. Öváry-féle területen kérészkedők ezen rakó gumóra név szerint tagokul tekintetnek s a palánta feleslegből is elsősorban részesülnek. A gazdához beérkezett panaszok megbeszélésére a gazda felkéri a tagokat, hogy f. hó 24-én d. e. 11 órakor a gazd. egy. helyiségben megjelenni sziveskedjenek.

— **Cipőtalpaló.** Márc. 27-én megnyílik a városi talpaló. Csak azoknak dolgozik, akik talpat is adnak a munkához. A városi lehetőség szerint gondoskodik bérhulladékáról, hogy a műhely talpjavítást, foltozást és sarokjavítást is végezhesen. A talpalás ára 3 K, a sarkalás 2 K, ha kiki maga viszi az anyagot is. A cipőjavítás rendje az lesz: a cipőtulajdonos az üzletben jegyet kap az átvételről, a javítás áráról, a munka s az elkészítés idejének megnevezésével. E jegy alapján a díjat az illető befizeti Hollósi János v. aljegyzőnél s a fizetést igazoló jegy alapján a megjelölt időben a cipőt visszakapja. A város arra törekszik, hogy felső bört is kapjon, hogy ilyenmü javítás is készíthető.

— **Nyomatványok és könyvkötő munkák újabb drágulása.** Az állandó papír inséghez március hó 1-től kezdve a könyvnyomdai szakmunkások az eddigi magas munkabérek dacára újabb 35 százalékos munkabér emelést követeltek a munkaadóktól, mi a nyomtatványok újabb áremelését vonják maguk után. A háború alatt a papír árak 500—1000 százalékkal emelkedtek a nyomdai munkabérek szintén majdnem minden két hónapban lényegesen emelkednek, s a nagy munkáshiány miatt a nyomdák nagy része üzemben kívül áll, az üzemben levők pedig a magas munkabér és papírhiány miatt lassanként kénytelenek lesznek üzemüket beszüntetni, mert ezen horribilis terhek nem róhatók állandóan a közönség rovására. Az új munkabéremelés 50 százalékos újabb nyomtatvány drágulást okoz.

— **A mozgószingház előadása.** A veszprémi Apolló mozgószingház múlt heti érdekessége, — mint múlt számunkban jeleztük, — a *Cabiria* volt, amely minden városi lakos felül múlt, Ma vasárnap az *Utolsó hajnal* című megkapó dráma előadása lesz közkívánatra itt

másodszor. Hétfőn Brody Sándor híressé vált színműve *A tanítónő* kerül bemutatásra Berky Lily, Mészáros, Várkonyi és Dezsővel a főszerepekben. Kedden a Színházban számozott helyekkel a veszprémi 31-es honvédek özvegyei és árvái alapja javára jótékonycélú előadás lesz, amelyen *Az ördög bibliája* című 4 felvonásos tragédia lesz bemutatva, a főszerepeket Frich, Kaiser, Titz és Sybill Smolow töltik be, ugyanennek előadása szerdán a moziban lesz. Csütörtökön az *Embergyűlölő* című dráma, egy külön története fog bemutatásra kerülni Karl Götzl a főszerepben. Nagypénteken nem lesz előadás, nagyszombaton *A Vörös herceg* a főúri körökből vett 4 felvonásos történet bemutatója lesz A tövises ut című film népszerű művészeivel Klitsch Vil-mossal és Marschall Mariával a főszerepekben. Előre jelezzük, hogy husvét vasárnapi Jókai örökszép regényének a *Fekete gyémántok*-nak első része kerül bemutatásra. A regény minden szépségét reprodukálja a legkiválóbb színészek közreműködésével készített film, amely egyik legsikerültebb reprodukciója a Jókai regényeknek.

— **Betörők garázdálkodása.** Az elmúlt hetek folyamán számos kisebb-nagyobb betörést követtek el Veszprémben, legtöbb esetben ismeretlen tettesek, ami röviden annyit jelent, hogy a károsultak athetic börtal a nyomát a tolvajoknak s ellopott portékájuknak. Véletlen juttatott a veszprémi rendőrség kezére egy ilyen tásarságot, amelynek feje és vezére Varga Ferenc nevű katonaszökevény volt s akit mint „önként beállott szakaszvezető urat” ismert a város közönsége. Valahol Budapest környékén csípték el mint katonaszökevényt avval a tömérdek ruha és ezüstnemével együtt, ameyről csakhamar bevalotta, hogy azokat Veszprémben lopta. Így jutott a delikvens a veszprémi rendőrség kezére, ahol azután kiderült, hogy a nála talált holmik Fischer Manó volt veszprémi ügyvéd lakásából valók, ahova Varga masodmagával betört s ott napokig tartózkodott s ahonnan mindent ami elemelhető volt, elszállítottak három szomszédos háztetőn keresztül. Fischer Manó ugyanis a háború kitörése előtt Angliába ment ott lakó leányának látogatására s ott érte a háború, amely aita valószínűleg internálták. A ház tehát évek óta lakatlan volt, a helyi viszonyokkal ismerős betörő ezt a házat választotta működésének színteréül, ahonnan csak ezüstneműket 40—50000 kor. értéket lopott el. A lopott holmik mind megkerülték. Vargát már átadták a katonai rendőrségnek.

— **Hirdetmény.** Az 1917. évre készített tőkekamatadó kivételi lajstrom 1918. évi ápr. 25-től kezdődő 8 napi közzemlére lesz kivéte, felhivatnak az érdekeltek, hogy a lajstromot a városi adóhivatalban betekintheik s netáni fellebbezéseiket ugyanott beadhatják. Továbbá figyelmeztetnek a földtulajdonosok, hogy a földbirtokuk mivelési ágában 1910. év óta történt változásokat a következmények terhe alatt a városi adóhivatalnál bejelenteni el ne mulasszák.

— **HATVAN MAGYAR IRO MESTERMŰVE.** A magyar újságírók közönség pártján érdeklődésével tünteti ki a Pesti Napló. A napló-napra érdekesen s változatosan szerkesztett pompás újsághoz állandóan rohamosan csatlakoznak az előfizetők. A lap szerkesztője: Hatvany Lajos köré a legjelesebb magyar írók hatalmas gardája csoportosult. A szerkesztés s a legkeresettebb magyar írókból áll, akik ifényes tehetségeik minden erejét a Pesti Naplónak szentelik. A Pesti naplóba napról-napra a következők írnak: Csathó Kálmán, Farkas Imre, Gábor Andor, Hatvany Lajos, Harasnyai Zolt, Kafka Margit, Karinythy Frigyes, Kosztolányi Dezső, Lakatos László, Szép Ernő, Szini Gyula, Szomaházy István és irodalmunk sok más kitűnősége, akik szépirodalmi részében is páratlanul érdekesek teszik a lapot. Érdemes, hogy a legjobb magyar újság adja ki a legnagyobb magyar revüt az: Esztendő, mely gyorsan vált rendkívül népszerűvé. Jellemző, hogy a Pesti Napló járati nemcsak gyönyörűség, hanem megakartás is. Aki most előfizet a régi előfizetési áron, nevévelre 9 korona 50 fillért kapja a Pesti Napló. Ezenkívül évente 24 korona a megtakarítás az „Eszendő”-nél, mert ennek 3 koronás vaszkos köteleit a Pesti Napló előfizetői csak 1 korona önköltségi árat fizetnek.

Figyelmeztetés!

Azon zongorahangolóért, ki magát testvér és üzletársamnak adja ki magát, avval semmiféle üzleti összeköttetésbe nem állók és éne semmi néven nem rendelés feladását nem vállalhatok.

Dehmal Károly zongoragyáros
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 19.

— Adományok a honvéd árvák javára. A 31-es honvédek özvegy- és árva-alapja javára rendezett árnap alkalmából az alábbi nemes adományok küldettek a veszprémi 31. honvéd pótzászlóalj parancsnokságához. (Folytatás.)

20—20 K-t adományoztak: Boll Jánosné, Dr. Vadnay Szilárd, Veszprémi Költő- és szövőgyár R. T., Pósa Lajos, Dr. Kenessey Kenessey Zoltán, Ungár szakaszvezető, Dr. Tóth Béla, Boda Antal, Kerényi Andor, Dr. Sári János, Horváth Loránd, Reininger Lajos, Szelmák Lajos, Siklós N., Kántor Soma, Pollák és Böhm, Vidor Armin, Kentner Rezső, Weisz Lipót, Egyed Jánosné, Fekete Gyula, Özv. Dr. Lax Jenőné, Deutsch Izidor, Tóth Árpád, Nemes Vilmos, Regényi József, Kalmár Adófné, Schenk Józsefné, Komlós Sándorné, Eiseit Józsefné, Kluger Mórné, Kovács Lajosné, Matula Mihályné, Braun József, Weisz Gusztáv és Róthauer Zsigmond Veszprém, Süveg István Kocs, Sümmer Károly, Boros Ottó Győr, Németh Imre Sári, Batty Lajos Tata, Hacker Sándor Győr, Weisenbacher Nándor Komárom, Marton Márton, ifj. Marton Lajos Szend, Kropf Mihály, Meller Károly Bakonyozlop, Badic József Sopron, Nöbel Pál Orsova, Polgár József Gyarmat, Áprili Miklós Komárom, Neumann Nándor, Dr. Niedermann Ferenc, Szántó Sándor Budapest, Takács János Csurog, Izr. hitközség Enying, Hörömpöly Mihály Ógyalla, Dr. Kemény Béla Kardosréti, Csapó János Gyarmat, Árpás Ignác Csapod, Varga Gyula Fiume, Góth László Nyirbátor, Kucsera Károly Győr, Kismartoni takarékpénztár, Bartalos Lajos Szap, Rosos József, Nagy György Tét, Acél Antal Budapest, Maráz Vendel Naszvad, Veisz Jenő Budapest, Szentgotthárdi takarékpénztár, Varga Vince Ács, Takarékpénztár R. T. Boldogasszony, Mackó Mönyhért Udvardi, Balla Endre Csetény, Erdélyi Kereskedelmi és Hitelbank Marosvásárhely, Kazi Elemér Budapest, Kopács Kálmán Nagykezi, Somogyi József Veszprémvársány, Budaörsi takarékpénztár, Szauer Soma Ostffyasszonyfa, Mráz Péter Bánkeszi, Németh Gyula Veszprémvársány, Szakáll Rezső Császár, Kecskés Lajos Szentgál, Tácsányi Armin Bábolna-puszta, Bajai takarékpénztár, Böhm Árpád Komárom, Fülöp József Hajmáskér, Miklós Béla Szilasbáthás, Pénzes József Szőny, Csizmarik Ferenc Soponya. (Folyt. köv.)

— A "DARWIN." Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának márc. 15-iki száma is a szokott érdekes és változatos tartalommal jelent meg, melyből kiemeljük a következő cikkeket: Lipschütz: Az óriás. Dr. Weiser István: A jövő kenyere. Jankó Elemér: Férmeiket rágó rovarok. Dr. Bartók Imre: A betegségre való hajlamosságról. Kühne Károly: Leghajó vagy repülőgép. A krónika rovatban: Legyen világosság! Különfelek. A kitűnő folyóirat előfizetési ára fél évre 7 korona. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrassy-ut 60.

— HÖVIRÁGRÓL számot adott a "Színházi Élet" a városi Színház nagyszerű operettjéről. Beszámol a Várszínházról, a Modern Színpad nagyszerű arambjáról a Májusról, a Vigaszínház új Gábor vigjátékáról a Princ-ről, valamint a színházi világ minden nevezetesebb eseményéről hű tükör nyújt a Színházi Élet — Ince Sándor népszerű hullaja. — A Hóvirág egyik sláger-számanak költőjét hozza, folytatja Szomaházy Istvánnak a Titokzatos szerző című színházi regényét. Teljes egészében közli Orbók Atilla A CSÁBITÓ c. vigjátékát. A rendes rovatok: Hetivers, Sugólyok, Intim Pista teszik teljessé és fölértékessé a tartalmas, számot, mely ezuttal is 64 oldalnyi terjedelemben jelent meg. Egyes száma 80 fillér. Előfizetési ára negyedévre K 850. Minden új előfizető ingyen kap két-két únnapi albumot. A kiadóhivatal: VII. Erzsébet-kört 29. szám alatt van.

Könyveket, papírárakat, írószereket Fodor Ferenc könyv- és papírkereskedésében vásároljunk.

Veszprém r. t. város polgármesterétől.

4374—1918. szám.

Hirdetmény.

A közönség többszöri figyelmeztetésem dacára állandóan nagy mértékben pazarolja a vizet s nem tartja be azon tilalmat, hogy este 9 óra után vizet venni nem szabad.

Még egyszer, mielőtt erősebb rendszabályokhoz nyúlnék, felszólítom a város közönségét, hogy saját jól felfogott érdekében a házi főclzáró szelepeket este 9 órakor zárja el.

Aki ezt elmulasztja, azt a rendőrség az alkalmazható legmagasabb pénzbírsággal fogja sújtani.

Veszprém, 1918. március 18-án.

Dr. Komjáthy sk. polgármester.

Hirdetmény.

Veszprém város mérnöki hivatala értékesíteni óhajt 15 drb. olajos hordót s 20 drb. faladát különböző méretben. Venni szándékozik írásbeli zárt ajánlatukat külön a hordókra külön a ládákra április 1. déli 12 órájáig adják be a mérnöki hivatalba. A hordók és ládák megtekinthetők a villamosmű udvarán.

Veszprém, 1918. március 18.

Bokrossy
v. főmérnök.

Gyermektelen hadiözvegyet keresek, akit mint házvezetőnőt óhajtok alkalmazni. Feltételek: jó főző legyen és értsen a baromfi neveléshez. Megkezesések Kajdacsy Endre várm. gazd. egyesület igazgatójához intézendők.

Eladó 30 hl. csopakvidéki 6-bor.

15 hl. rizling, 15 hl. vegyes, átveendő készpénz fizetés mellett a kegyesrendi ház pinczejéből. (Hordó kölcsön nem adatik.)

Ára együttesen 5.50 fill. literenként. Külön: a rizling 6 K., a vegyes 5 K.

Ha előfizet
még most is

12

fillérért

kapja naponta

a modern magyar sajnálatluka mesterművét, 60 magyar író mindennapos bravúráját, az eleven, érdekes és szokatlanul értékes, pompás napilapot a

PESTI NAPLÓT

A PESTI NAPLÓ hírszolgálat napról-napra eredeti információkkal, beavatolt és beható tudósításokkal szolgál, melyek a világsajtóban is feltűnést keltenek. A PESTI NAPLÓ politikai, közgazdasági, fővárosi és színházi stb. hírei, a pompás hírvallattal és riportanyaggal együtt a magyar újságírás legkülönbb teljesítményei.

A PESTI NAPLÓ szépirodalmi része 8 nagy regényt, 400 elbeszélést a több mint 1000 humoros közleményt, tehát 70—80 kötetnyi magas értékű, esemény-szerű olvasmányt nyújt.

A PESTI NAPLÓ 60 lapú szerkesztőségében a magyar írók és hírlapírók legjelesebbjei s a magyar olvasókörözés legkeresettebb, legeddelgettebb írói dolgoznak.

Ha belép az előfizetők sorába, még a régi előfizetési áron szeresheti meg a legnagyobb s legeredettebb magyar napilapot.

A régi előfizetési árak ezek:

Egy hónapra	3 kor. 30 fillér.
Egy évnegyedre	9 kor. 50 fillér.
Egy félévre	19 kor. — fillér.

Az előfizetési utalványokat e címre küldje:

PESTI NAPLÓ

kiadóhivatala

Budapest, VII., Rákóczi-ut 18. sz.

— Alább csak keveset vagy kiadó hall, kellek, hogy a fővárosba vigye vagy külföldi győso-soknak adja pénzét, mert Varjas Lajos bogár-és kocsigyártó-mesternek Veszprémben, a Hosszú-utca (nagyhid mellett) saját házában levő villany-erőre berendezett telepen ólvas áron kaphat igen szép gazdasági kocsikat, kocsyáhomokfutókat, vagy elegáns kiviteelt hintókat. A telepen — amely a legújabb gépekkel van felszerelve — gyorsan és kifogástalanul készítenek minden a bogár- és kocsigyártó szakmába vágó dolgot s a tulajdonos das raktárában szolid áron lehet vásárolni mindent, az egyszerű kocsikeréketől a legfényesebb uri hintóig. — Emellett javításokat jutányos áron eszközöl. A fellelő magyar iparos vállalatát ol-vasóink figyelemébe ajánljuk.

Egy tömör kamayfa poltúra, — teljes házhozba berendezés jutányos áradé. —
Megtekinthető március 24 és április 2 közti időben, Balatonfüred Rodosto villában.

Pesti és Szemerey

kereskedelmi irodája

HIRDETÉSEI.

Veszünk irógépet és Wertheim-kasszát.

3—4 szobás családi házak vételre kerestetnek. Balatonalmádiban, Kénésán villák bérbé és vételre kerestetnek.

Pianinó vételre kerestetik.

Haszánt jó karban levő ablakok és ajtók megvételnek.

Schuttlevorth locomobil 8-as, Marschall cséplő 54-es, elevátorral, használt, jó karban eladó.

Jutányosan eladó 1 ganz henger 11 szám 1 ganz henger 22 szám, 1 pár francia kő 38 teljes felszereléssel. Henger sziták, felvonók és Póh-lélie francia turbina 12 lóerős.

1 darab 5 lóerős benzinnmotor, amerikai gyártmány, fekvő helyhez kötött rendszerű. Ára 3000 K. Villa telep legszebb helyen Almádiban eladó.

Veszünk 1 drb. 5—8 lóerős magánjáró, vagy félszabit más locomobil.

20—30 méh család kapitárral kerestetik.

Eladó: 2 aratógép, német gyártmányu, marokszedő és kéveköltővel.

Egy kukoricaszár tépő gép 800 kor.

Egy cséplőszekrény, üzembépes jó, Hoffher és Schrantz gyártmány, 45" elevátorral.

Veszprémi és Veszprémmegyei takarékpénztári részvények vételre kerestetnek.

Könnyű, egy ló után való kétüléses nyitott koci kerestetik.

Egy finom hegedű eladó.

Veszprémbe, a Villa-szrban, 5 szobás, konyha, előszoba, fürdőszoba s minden mel-lékelteliséggel bíró új ház eladó.

1 garnitúra benzines cséplőgép, 3 lóerős, egyszerű tisztító szerkezettel — bármely kis gazda maga kezelheti, beoktatva lessz — jutányosan eladó.

Használt úres hordókat veszünk.

2 jó bicikli, gummital, eladó.

1010 négyzetöl háztelek a Csomay-telepen eladó.

Szőlő birtok 6 kat. hold termő, 6 kat. hold szántó, erdő, legelő házzakkal, pincevel 130 hl. hordóval, vinceller lakás, présház, istálló stb. stb. jutányosan eladó.

2 villa egy területen, szoba és konyha teljes felszereléssel, az egyik 1000 kor. a másik 1400 koronáért bérbé adó.

Jóhanna József
 Budapesti írók és szerkesztők.
BUDAPEST.
 10., Sütő-utca 2. szám.
 (Egyik Fényképező szoba.)
 Telefon: 6-67. Telefon: 6-68.

Eladó több földbirtok Veszprém- és Vas megyében. Több ház Veszprém, valamint szálló és villa Balatonalmádiban, Balatonfüreden, Balatonkenesén és Somlyón. — Érdeklődők szíves megkeresését kéri Bokrossy Elemér bankbizományos Budapest, IX. Kálvin-tér 10. Postafiók 183.

Fémszálas izzó-

lámpák ugyiszintén $\frac{1}{2}$ Wattos lámpák a legkisebb áramfogyasztással — a legjobb minőségben kaphatók:

Fodor-Ferenc papirkereskedésében.

Hadikölcsön jegyezhető orvosi vizsgálat nélküli életbiztosítással kapcsolatosan 18 évestől 55 éves koruk részére. A biztosítások a harctéri szolgálat alatt is érvényesek. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az Első Magyar Általános Biztosító Társaság veszprémi főigénységénél, Szabadi-utca 3. szám.

Névjegyeket

legkezebben leggyorsabban legolcsóbban készit FODOR F. könyvnyomdája Veszprém, Szabadi-utca.

Hölgyek!

Nem kell puder és featékt itt van a

„DIDO“

színes puderkrém! Kapható rózsás és fehér színben. ÁRA: 3 korona.

Estélyi krém, különleges határu 5 kor. Kérje mindn gyógyszerertárban és drogeriában. Szétküldi: „DIDO“ kozmetikai vállalat, Budapest, VII., Almásy-tér 15. szám.

Kölcsönöket földbirtokra 70 % értékig előnyös feltételek mellett szerzek. **Bokrossy Elemér** Budapest, IX., Kálvin-tér 10. sz. Postafiók 183.

Legjobb német gyártmányu

ruhafesték

minden színben kapható. Egy csomag ára hatvan fillér. Utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében. Husz csomagnál portómentesen küld **PETROVICS MIKLÓS** illatszertára, Budapest I. ker., Krisztina-körut 161, sz.

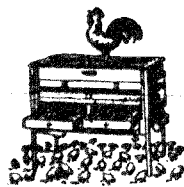
Viszketőség, sömör, rüh

leggyorsabban elmulasztja a dr. Flesch-féle eredeti

„BARNA ZSIR“

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet dr. Flesch-félét kérjünk. Próbátégely K 2-30, nagy tégely K 4—, családi adag K 11—

Veszprém és vidéke részére főraktár: Kocsuba Emil „Fekete sas” gyógyszerertárban, Veszprém.

Teljes

Baromfi udvarok berendezése

minden nagyságban, keltető gépek, kiscgazdák és nagybirtokosok részére, csonttörő gépek mindennemű takarmány őrléséhez, kézi és erőhajtásra legolcsóbban beszerezhető a **Nickel és Társa R.-T.-nél** Kizárólagos vállalat szakszerű baromfi és apróállat tenyésztő telepek berendezésére Budapest 130. szám.

V., Vilmos-császár-ut 52.

Kérje azonnal a 130. számú árjegyzéket.

Borolin sósbor-szesz

azonnali szállításra kapható

ARMUTH MÁRK

vezérképviselőnél

Budapest, Nagymező utca 28.

Eladó ház.

Veszprém a Takarékpénztár-utca 5. sz. emeletes ház szabad kézből eladó. A ház eladásával **Fabb Károly** építőmester van megbizva. Lakik: Kinizsi-utca 4. szám.

Mindenféle üres használt

hordókat és

Palackot (üveget)

minden mennyiségben vesz Szemerey fűszerkereskedő.

INTIM-KABARÉ

Budapest, Teréz-körut 46.

Minden este fél 8 órakor elsöragu szindarabok, nivós tréfák, pompás szólók kerülnek színre.

Jegyek előre válthatók, elővételi díj nélkül.

VIZSGÁKRA

a polgári- és középiskola minden osztályából, érettségire, felvételi vizsgákra stb. gyorsan, osztályösszevonással, felelőség mellett készit elő a

Zsoldos tanintézet
 Budapest, VII., Dohány-u. 84.
 Telefon 32-40.

Ha Ön

birtokot, házat, szállót, villát vagy bármi ingatlant **jutányosan venni vagy jól eladni akar!**

Ha Ön

bárminemű mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi árut **értékesíteni akar vagy venni óhajt!**

Ha Önnek

előnyös kölcsönre van szüksége,

forduljon bizalommal

PESTI és SZEMEREY

törv. bejegyzett kereskedelmi irodájához,

Veszprém, Gizella-tér

Telefon-szám 148.

Sürgönycim: Pesti

Számos előjegyzés!